

Szilágyi
Benjámín

NYESEDÉKZÚZÁS RZ-1,5 ROTÁCIÓS SZÁRZÚZÓVAL

A korszerű nemesnyár termesztés egyik nagyon fontos művelete a nyesés. Az időben és szakszerűen elvégzett nyesés teszi lehetővé értékes, göcsmentes ipari fa megtermelését. A nyesés után a nyesedék azonban akadályozza a további talajművelési munkát. Néhány évvel ezelőtt a nyesedéket összegyűjtve, kérébe kötve még értékesíteni lehetett, ma már azonban erre nincs lehetőség. A talajművelés akadályoztatásán túlmenően szükséges a nyesedék eltávolítása a tűzveszély és különböző károsítók esetleges tömeges megjelenésének megelőzése érdekében is.

1. ábra. A nyesedéket a sorközökbe kell összehúzni

Hasonló gondok foglalkoztatják a szőlő- és gyümölcsstermesztőket is, azonban a különböző követelmények miatt mind ez ideig általánosan elfogadott technológiai és műszaki megoldásról nem beszélhetünk, annak ellenére, hogy számos eredményes kísérlet ismert. Az első kísérletek a nyesedék összegyűjtésére, kihordására irányultak. A továbbiakban az összegyűjtött nyesedéket különböző gépekkel a területen felaprították és egy következő művelet során dolgozták be a talajba. Ezek a technológiák azonban a nagyüzemi követelményeket nem elégítették ki. Az utóbbi időben erősen terjed az az eljárás, hogy a nyesedéket csak rendezik a sorok között, helyben aprítják fel és szórják szét a területen, majd a talajművelés során dolgozzák be a talajba. Még fejlettebb az a módszer, amelynek esetében a rendezett nyesedéket egy műveléssel aprítják fel és dolgozzák be a talajba.

Fentiek ismeretében 1972 tavaszán kezdtük vizsgálni az RZ—1,5 rotációs szárzúzó (BMG Törökszentmiklósi Gyára gyártmánya) alkalmazási lehetőségét nyesedékzúzásra nemesnyárasokban. A vizsgálat helye a Kunpeszér 19/n—2 erdőrezsben (Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Kerekegyházi Erdészete) 1967 tavaszán létesített ERTI nyár klónkísérleti terület volt. Választásunk azért esett erre a helyre, mert a klónkísérletben 81, az *Aigeiros* szekcióba tartozó faj és fajta található, tehát az eddig is széles körben termesztett és a jövő szempontjából ígéretesnek tartott legfontosabb nemesnyár hibridek képviselői mind megtalálhatók. A klónkísérlet területe 4,2 ha, ültetési hálózata 4×4 m. A törzseket 1972. április végén nyesték — először — és a nyesedékzúzást 1972. május 3-án végeztük, tehát még alig fonnyadt állapotban.

2. ábra. Az RZ—1,5 rotációs szárzúzót vontatja a TL—30A traktor

A traktor hárompont-függesztő szerkezetére kapcsolt RZ—1,5 szárzúzó, a traktor előrehaladása közben, a vízszintesen forgó lengőkéseivel (2—2 db zúzó, ill. csavart, balos kés) az összegyűjtött nyesedéket az egész forgórészt felül és oldalt körülvevő burkolaton belül az állókés segítségével összezúzza és a földön elteríti.

A gép működési elvéből következik, hogy a földön fekvő ágak összezúzása nehezebb, mint a lábon álló növényzeté, ezért a nyesedékzúzást gondosan elő kell készíteni. A kísérleti terület talaját az előző évben talajmaróval művelték így a vizsgálat idején a sorközökben a talaj felszíne egyenletes volt. Amennyiben a nyesést megelőző időszakban a sorközöket olyan talajművelő eszközökkel művelik, amelyek barázdákat vagy bakhátakat képeznek (pl. ekék), a talaj felszínét el kell simítani, mert az egyenetlen talajfelszínről a szárzúzó nem tudja felszedni az ágakat és azok egészben visszamaradnak, akadályozzák a későbbi munkákat. Ilyen terepen a szárzúzó többszöri elhaladás ellenére sem végez elfogadható munkát.

A vizsgálat kezdetén a nyesedéket szándékosan nem rendeztük, ezért a 4 m-es sorközökben 2—3 húzás után is sok ág maradt vissza, különösen a törzsek körül. A későbbiekben a nyesedéket ezért két dolgozó a sorok középvonalában laza rendbe összegyűjtötte olyan szélességben, hogy a szárzúzó munkaszélességén belül maradjon. Ezzel elértük, hogy a szárzúzó a nyesedéket a 4 m-es sorközben egy menetben is kellő mértékben összezúzta.

Nagyon fontos még a traktor sebességfokozatának megválasztása is. A vizsgálat során az RZ—1,5 szárzúzót a TL—30A traktorral több sebességfokozatban üzemeltettük, de rövid idő alatt meggyőződünk arról, hogy felesleges a próbálkozás, mert csak az I. sebességfokozatban képes az aránylag nagy tömegű nemesnyár nyesedéket kellő mértékben összezúzni. Teljesítménye így 0,365 ha/ó-nak bizonyult.

A nyesés szabályai szerint 5 cm-nél vastagabb ágak levágása nem kívánatos, amiből az következik, hogy ennél vastagabb ágak nem is kerülhetnek a nyesedékbe. Megfigyeléseink szerint a kellő időben végzett nyesés alkalmával ke-

3. ábra. A szárzúzó munkája

letkezett nyesedéket az RZ—1,5 szárzúzó olyan mértékben összezúzza, hogy a későbbi talajművelés már minden nehézség nélkül elvégezhető. A kísérleti területen a nyesedékszűrés után sorközi tárcsával (TL—30A + ERTI—140 tárcsa) műveltük a sorközöket. A kevés ágmaradvány a tárcsának nem jelentett akadályt, az összezúzott ágdarabokat tökéletesen belekeverte a talajba.

Az RZ—1,5 rotációs szárzúzó nemesnyár nyesedék zúzásra átalakítás nélkül is alkalmas, azonban célszerű az állókést megerősíteni. Tökéletes munkájának előfeltétele a talajfelszín egyenletessége, a nyesedék rendezése és a megfelelő haladási sebesség (1—2 km/ó) betartása. Az eddigi tapasztalatok szerint az RZ—1,5 rotációs szárzúzó nagyon jól használható és egyszerű gép, amely széles körű elterjesztésre érdemes, hiszen a nyesedékszűrésen kívül más célra is alkalmas (fenyő fiatalosok tisztítása, bozótirtás, fűkaszálás).

Силачи Б.: РАЗМЕЛЬЧЕНИЕ ОБРЕЗОЧНЫХ ВЕТОК С ПОМОЩЬЮ СТЕБЛЕРЕЗКИ МЯРКИ РЗ—1,5

После обрезки евроамериканских гибридов тополя черново ветки скучиваются в междурядьях. Таким образом ветки могут быть размельчены в один ход с теллерезки марки РЗ—1,5 а с помощью последующего за этим дискования размельченные ветки могут быть заделаны в почву. При движении на самых низких скоростях — 1—2 км/час — выработка в опытах составляла 0,365 га/час.

B. Szilágyi: CRUSHING OF THE LOP AND TOP WITH RZ-1.5 TYPE ROTATION HAY CRUSHER
After trimming out the lop and top it has to be contracted into the spacings in poplar stands. That way it can be crushed by the RZ-1.5 type rotation hay crusher in a single run and after this operation it can be intermixed into the soil by a discing operation. The performance of the machine has been 0.365 hectare per hour in case of 1—2 km/h minimal speed under the tests.